

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA IQLIM O‘ZGARISHI
MILLIY QO‘MITASI HUZURIDAGI DAVLAT EKOLOGIK
EKSPERTIZASI MARKAZI
JIZZAX VILOYATI FILIALI**

Manzil: 130116, Jizzax shahar, Bog‘ishmol MFY, Tog‘ishamol ko‘chasi, 5-uy,
Tel: +998 (55)-151-57-20

**DAVLAT EKOLOGIK EKSPERTIZASI
XULOSASI**

TARTIB RAQAM 01-02/04-3131

HUJJAT TURI Atrof-muhitga ta'sir to'g'risidagi ariza loyihasi

**Davlat ekologik ekspertizasi buyurtmachisi: O‘ZSUVTA‘MINOT AKSIYADORLIK
JAMIYATI SUV TA‘MINOTI VA OQOVA SUV OB‘EKLARI QURILISHI BO‘YICHA
INJINIRING KOMPANIYASI UNITAR KORXONASI JIZZAX VILOYATI HUDUDIIY
BOSHQARMASI UNITAR KORXONAga berildi.**

STIR: 305978471

**Obyekt nomi: Jizzax viloyati, Forish tumani, “Uchma” MFY hududida aholini
toza ichimlik suvi bilan ta‘minlash tortish qurilishi**

Loyihalarini ishlab chiquvchi nomi: EKOLOGIYA PROYEKT MASULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

STIR: 312736224

Davlat ekologik ekspertizasi mas’ul eksperti: NOSIROV SHERALI SHUKUROVICH

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi 541-son qarori bilan tasdiqlangan 1-ilovaga muvofiq, ushbu davlat ekologik ekspertizasi obyekti atrof-muhitga ta’sir ko’rsatishning III toifa toifasining 7–bandiga mansub.

O‘tkazilgan davlat ekologik ekspertizasi natijasi: **Ijobiy xulosa**

Davlat ekologik ekspertizasi xulosasi: **Ilovasiz huquqiy hujjat hisoblanmaydi**

Berilgan sana: 02.05.2026

Amal qilish muddati: 02.05.2029

Ekologik ekspertiza obyektining ekologik talablarga muvofiqligi, joylashuv nuqtalari koordinatalari, atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlari, bajarilishi shart bo‘lgan talablar va boshqalar to‘g‘risida ilovada keltirilgan O‘zbekiston Respublikasi ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligining Davlat ekologik ekspertiza markazi va filiallarining ekspert xulosasi ushbu davlat ekologik ekspertizasi xulosasining ajralmas qismi hamda unda belgilangan talablar bajarilishi shart hisoblanadi.

Izoh: Buyurtmachi tomonidan davlat ekologik ekspertizasi xulosasida nazarda tutilgan ekologik talablarga rioya etilmaganda, davlat ekologik ekspertizasi xulosasi qonunchilikda belgilangan tartibda bekor qilinadi.

Direktor

Z.Aglamov

Davlat ekologik ekspertizasi natijalari bo'yicha Ekspert xulosasi talablari

Buyurtmachiga atrof muhitni muhofaza qilish bo'yicha quyiladigan talab va tavsiyalar:

- atrof muhitni muhofaza qilish tadbirlarini ishlab chiqish va nazorat qilib borish;

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5863-son hamda PF-6155-son Farmonlariga binoan davlat o'rmon fondiga kirmaydigan daraxtlar va butalar qimmat baho navlarining kesilishiga moratoriy belgilanganligi sababli ushbu farmonlar talablarini amalda bajarish;

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 30-dekabrda PF-46-son Farmoniga muvofiq butun mamlakat miqyosida daraxtzorlarni ko'paytirishga qaratilgan "Yashil makon" umummilliy loyihasi amalga oshirilayotganligini inobatga olish;

- obyektida ishlarini olib borish davrida va faoliyatida atrofda mavjud daraxtlarni kesilishiga yo'l qo'yilmasin, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 30-dekabrda Respublikada ko'klamzorlashtirish ishlarini jadallashtirish, daraxtlar muhofazasini yanada samarali tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risidagi PF-46-sonli Farmoni 2-bandi Davlat o'rmon fondiga kirmaydigan daraxt va butalarning qimmatbaho navlarining kesilishiga moratoriy amal qilishi muddatsiz davrga uzaytirilgan bo'lib, atrofda daraxtlarning o'suvchanlik darajasiga va kesilishiga yo'l qo'yilmasin, yosh nihollarni boshqa unumdor joyga ko'chirilishi ta'minlansin.

- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat o'rmon fondiga kirmaydigan daraxt va butalarni ekish, parvarish qilish va ulardan foydalanish tartibini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 2022-yil 22-avgust 464-sonli qarori bilan tasdiqlangan Nizom talablariga rioya qilish;

- tanlangan hududda ko'p yillik daraxtlar va butalar mavjud bo'lgan taqdirda, ularni saqlab qolish bo'yicha qat'iy chora-tadbirlar ishlab chiqish;

- obyekt qurilishida va faoliyati davomida o'simlik va xayvonot dunyosiga zarar etkazmaslik shart;

- loyihada ko'rsatilgan tashkiliy ishlar tugatilganidan so'ng, obyekt atroflari kompleks obodonlashtirish, daraxtlar ekib "Yashil makon" barpo qilish, yashil maydonlarni muntazam sug'orish va doimo tozaligi saqlash;

- O'zbekiston Respublikasining Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 28-yanvardagi "Qurilish chiqindilari bilan bog'liq ishlarni amalga oshirish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi №40-sonli qarori talablarini bajarish;

- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 02.10.2018-yildagi 787-sonli “Maishiy chiqindilar bilan bog‘liq ishlarni amalga oshirish sohasidagi ishlar samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Nizomga muvofiq tasdiqlangan “Sanitariya jihatidan tozalash infratuzilmasi obyektlarini joylashtirish va ulardan foydalanish hamda maishiy chiqindilar bilan bog‘liq ishlarni amalga oshirish qoidalari”ga asosan ishlarni tashkil etish;

- hosil bo‘ladigan chiqindilar uchun maxsus chiqindi to‘plash joyi va qutilarni tashkil etish hamda chiqindilarni o‘z vaqtida olib ketish uchun Sanitariya tozalash korxonalari bilan tuziladigan shartnomaga asosan chiqindilarni o‘z vaqtida chiqarish;

- O‘zbekiston Respublikasi Prezidenining 2024-yil 24-sentabrdagi PQ-338-son qarori hamda Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligining 2024-yil 4-oktabrdagi PQ-338-son Nazorat rejasiga muvofiq, obyekt hududida maxsus avtotransport vositalarini yuvmasdan yo‘llarga chiqarilmaslik, har bir qurilish maydonlari hududiga maxsus yuvish moslamalarini (moyka) o‘rnatilishi ta‘minlash lozim;

- obyektning qurilishi davomida yuk tashuvchi avtotransport vositalarining qurilish mahsulotlarini ortish-tushirish hamda xarakatlanishi, shuningdek, qurilish hududiga kirib chiqishi davomida paydo bo‘lishi kutiladigan chang (tuproq) havosini bostirish uchun yo‘l va yo‘laklarda muntazam suv sepish ishlarini olib borish talab etiladi;

- maishiy oqava suvlarni ochiq suv havzalari, irrigatsiya tarmoqlari va relefga tashlash qat‘iyan man etiladi;

- obyektning tashkil etilishida, qurilishida va faoliyati davomida ShNQ va QMQ talablariga qat‘iy rioya etish shart;

- obyekt uchun ajratilgan yer maydoni bilan aholi yashash uylari va noturar bino va inshootlar orasidagi masofa, SHNQ talablari hamda 0103-25-son SanQvaN talablariga asosan oraliq masofani saqlash;

- obyektida yong‘in natijasida atrof muhitni ifloslanishi va favqulodda xolatlarni oldini olish maqsadida yong‘in xavfsizlik qoidalariga amal qilish va yong‘inga qarshi kerakli bo‘ladigan jihozlar bilan ta‘minlash shart.

- yon atrofdagi mavjud va loyihaviy inshootlar, obyektlar, yer osti va yer usti muhandislik hamda kommunikatsiya tarmoqlari bilan oraliq masofa me‘yorlariga asosan saqlash;

- obyektning qurilishi davomida buziladigan yerlarni tiklash va qayta foydalanish hamda rekultivatsiya tadbirini to‘liq amalga oshirish;

- obyektning faoliyati kengaytirilganda yoki o‘zgartirishlar kiritilganda, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi №541-sonli “Atrof muhitga ta‘sirini baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qaroriga asosan “Atrof muhitga ko‘rsatadigan ta‘siri to‘g‘risidagi bayonot” loyihasi qaytadan ishlab chiqilib, Davlat ekologik ekspertizasiga taqdim etish;

- tabiiy muhitni ifloslanishini oldini olishga doir chora-tadbirlar ishlab chiqish;

Obyektida ishlarni olib borish davrida va foydalanish davomida loyihada ko‘rsatilgan tabiat muhofazasiga doir barcha tadbirlar, O‘zbekiston Respublikasining “Yer kodeksi”, “Suv kodeksi to‘g‘risida” gi qonunlariga hamda

ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha amaldagi me'yoriy hujjatlarga amal qilish shart.

Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha normativ-huquqiy hujjatlar talablariga rioya etilmaganligi va loyihadagi malumotlar haqqoniyligiga, to'g'riligiga buyurtmachi qonun hujjatlariga muvofiq javobgar bo'ladi.

Xulosa shartlari bajarilishini nazorat qilib borish O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy qo'mitasi Jizzax viloyati boshqarmasining Davlat ekologik nazorat inpeksiyasiga zimmasiga yuklatiladi.

Ma'sul ekspert: NOSIROV SHERALI SHUKUROVICH

Obyekt haqida qisqacha ma'lumot

Taqdim etilgan loyihani ko'rib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy qo'mitasi "Davlat ekologik ekspertizasi markazi" davlat muassasasi Jizzax viloyati filiali quyidagilarni takidlaydi.

Loyiha O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi №541-sonli "Atrof muhitga ta'sirini baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qarori va boshqa me'yoriy qo'llanmalar asosida ko'rib chiqildi.

Ushbu qarorning 1-ilovasiga asosan loyihalanayotgan obyekt atrof muhitga tasir ko'rsatishning III-toifasiga mansub (past darajada xavfli) obyektlar ro'yxatiga kiritilgan.

Mazkur loyihani ishlab chiqishdan maqsad, obyektning atrof muhitga ko'rsatadigan ta'sirini baholashdan iboratdir. Loyihada obyektning joylashgan manzili, mintaqaning iqlimi, fizik-geografik tafsilotlari hamda atrof muhitning hozirgi holati qisqacha yoritilgan.

Obyekt joylashgan yer maydonining geografik joylashuvi jihatidan koordinatalari quydagicha:

1. 40.467019 uzunlik 67.057516 kenglik;
2. 40.466717 uzunlik 67.057527 kenglik;
3. 40.466721 uzunlik 67.057902 kenglik;
4. 40.467039 uzunlik 67.057902 kenglik;
5. 40.467019 uzunlik 67.057516 kenglik.

Jizzax viloyati, Forish tumani, "Uchma" MFY hududida aholini toza ichimlik suvi bilan ta'minlash tortish qurilishi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 27.12.2025-yildagi PQ-393-sonli qarori, "Jizzax suv taminot" AJ tomonidan 11.02.2026-yilda №5-sonli texnik shart, O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligining 03.03.2026- yildagi 1708-1708235-257857-sonli arxitektura-rejalashtirish topshirig'i va tasdiqlangan kosmik foto xarita belgilab berilgan.

Yer osti sizot suvi yer satxidan 13 metr chuqurlikdan chiqishi kuzatilgan. Seysmikligi jihatdan 8 ballga kiradi. Obyektning atrofida ko'p daraxtlar mavjud, qurilish hududda ko'p daraxtlar va yirik suv havzasi mavjud emas.

Aholini ichimlik suvi bilan ta'minlash qurilishi uchun tanlangan hudud, Jizzax viloyati, Forish tumani, "Uchma" MFY hududida joylashgan bo'lib, shimol, janub, sharq va g'arb tomonidan – turar va noturar binolar bilan chegaralangan.

Obyekt eng yaqin aholi yashash uy-joylaridan 100 metr masofa uzoqlikda joylashgan.

Obyektning qurilishdan asosiy maqsad, mahalla aholi uy joylarini ichimlik suv bilan ta'minlashdan iboratdir.

Obyekt qurilishida 26 ishchi-xodimlar yiliga 36 kun ishlashi ko'zda tutilgan.

Tanlangan hududda quydagi ishlar amalga oshiriladi:

1 ta quduq qaziladi chuqurligi 80 metr, 6,8 km 110 mm polietilen quvur, 1,7 km 90 mm polietilen quvur, 1,7 km 63 mm polietilen quvur tortiladi jami 10,2 km, avtomobil yo'llari kesishmasiga metall quvurlari yotqiziladi, suv minorasi,

boshqaruv uyi, transformator, himoya devori quriladi, quyosh panellari o'rnatiladi.

Ushbu suv tarmog'i ulanish nuqtasi loyihadagi yer osti suv qudug'iga ulanish orqali amalga oshirish rejalashtirilib, montaj ishlari bajariladi. Suv tarqatish uchun hududda polietilen va metall quvuri tortish, nazorat quduqlari o'rnatish ko'zda tutilgan.

Ichimlik suv tarmog'ini tortishda kuzatuv quduqlari, suv saqlash minorasi qurilishi va quduqlarga temir-betonlik, plitalar, quduq gorlovinalari, armatura turlar, har bir quduqga GOST3634-99 ga muvofiq lyuk, stremyanka o'rnatish ko'zda tutilgan.

Qurilish davrida qisqa muddatli vaqtiga foydalanish uchun QMQ 2.04.02.-97 ga asosan 2 metr kenglikda vaqtincha yer maydoni tanlash va ajratish belgilangan.

Yer osti suv qudug'ining suv sarfi, loyihaviy tuzilishi, chuqurligi, parametri quyidagicha:

- boshlang'ich chuqurligi 0,0-13,0 m;
- yakunlovchi chuqurligi 70,0-80,0 m;
- boshlang'ich diametri 295 mm;
- yakunlovchi diametr 295 mm;
- loyihaviy chuqurligi 80,0 m;
- quduqning suv chiqarish quvvati sekuntiga 0,5-2,3 l;

Atrof muhitga ta'sir etuvchi tashlamalar tashkillashtirilmagan manbalari – URB-3AM burg'ulash qurilmasi, Ekskovator, Buldozer, Avtokran, payvandlash uskunalari hisoblanadi.

Ishlari davomida noorganik chang, qurum, uglerod oksidi, azot oksidi, uglevodorodlar, aldegid (formaldegid bo'yicha), benz(a) piren, payvand changi kabi ifloslantiruvchi moddalar atmosfera xavosiga tashlanadi.

Shundan qattiq holdagi tashlamalar – 0,881 t/yil yoki 20,08 %, gaz va suyuq holdagi tashlamalar – 3,5062282 t/yil yoki 79,82 % ni tashkil etadi. Jami 4,3872282 t/yil miqdoridagi zararli moddalar hosil bo'ladi.

Atmosfera havosiga tashlanadigan ifloslovchi moddalar kvotalari, atrof-muhitga ta'sirini hisobga olgan holda, tashkilot joylashtiriladigan tuman uchun mo'ljallangan, atmosferaning yer usti qatlamidagi ifloslantiruvchi moddaning yo'l qo'yiladigan normasidan oshmasligi kuzatiladi.

Atmosfera havosiga tashlanadigan tashlamalar ta'siri havo basseyning holatini baholash darajasi kriteriyasi bo'yicha baholangan. Bajariladigan ishlar ekologik ta'sir bo'yicha 3-toifaga mansubligini inobatga olib atmosfera havosi yer usti qatlamida zararli komponentlarni tarqalish hisobi bajarilgan. Hisoblarga ko'ra, zararli komponentlarning konsentrasiyasi olingan, uning miqdori obyekt chegarasi tashqarisida belgilangan kvotalardan kichikdir.

Zararli komponentlarning bu miqdori havoning ifloslanish fon darajasini oshishiga olib kelmaydi.

Ishlarini olib borish uchun va ishchilarning xo'jalik-ichimlik ehtiyojlari uchun suv mavjud suv tarmoqlaridan tasib keltirilib ishlatiladi suv sarfi 188,91 m³/yilni tashkil etadi.

Obyektning faoliyati davomida hosil bo'ladigan maishiy-xo'jalik oqava suvlar maxsus o'rnatilgan metall (ko'chma) idishga tashlanadi va vaqti-vaqti

bilan kanalizasiya avtomashinasi orqali tuman oqova suv tozalash inshootiga olib ketiladi hamda zararsizlantiriladi.

Hosil bo'ladigan oqova suvlarning yillik miqdori 15,948 m³/yilni tashkil etadi.

Obyektning qurilishi davomida 13 xil turdagi chiqindilar hosil bo'ladi. Shundan: qora metall chiqindisi 0,56 t/yil. Qora metall chiqindisi obyekt hududida o'lchami 2 m² bo'lgan joyda vaqtincha to'planadi. "Ikkilamchiqorametall" yig'ish obyektiga topshiriladi. Maxsus kiyim chiqindisi 0,045 t/yil. Hosil bo'lgan maxsus kiyim chiqindisi obyekt omborxonasida 1 m² joyda vaqtincha saqlanadi. Maxsus kiyim chiqindisi lattani qayta ishlash obyektlariga topshiriladi. Oziq-ovqat chiqindi 0,060 t/yil. Hosil bo'lgan oziq-ovqat chiqindisi plastmassa idishda yig'ilib, 1 m² joyda vaqtincha saqlanadi. har ish kunida oshxona xodimlari tomonidan uy hayvonlariga ozuqa sifatida olib ketiladi. Transport vositalarini ishlatish natijasida 0,0744 t/yil qo'rg'oshin plastina hosil bo'ladi, hosil bo'lgan qo'rg'oshin plastina "Ikkilamchiranglimetall" yig'ish obyektiga topshiriladi. Hosil bo'lgan 0,014 t/yil akkumulyator korpuslari plastmassa buyumlarni qayta ishlash obyektiga topshiriladi, 0,013 t/yil elektrolit o'z ehtiyoji uchun ishlatiladi, hosil bo'lgan 0,334 t/yil ishlatilgan motor moyi chiqindisi obyektidagi uskuna va jihozlarni moylash uchun ishlatiladi, hosil bo'lgan 0,228 t/yil ishlatilgan avtoshinalar ularni qayta ishlash obyektiga topshiriladi. 0,016 t/yil moyli lattalar yig'ilib qo'yiladi va qish mavsumida pechda yoqib ishlatiladi. Hosil bo'lgan burg'ulash shlamchi qindisi 22,77 m³, eritma (rastvor) 11,38 m³, oqova 22,77 m³, qattiq maishiy chiqindi 2,62 t/yil. Ishchi xodimlar faoliyatidan, obyekt hududidagi qattiq qoplamni tozalashdan hosil bo'lgan qattiq maishiy chiqindi va elektrod qoldig'i obyekt hududida 2 m² joyda konteynerlarda vaqtincha saqlanadi va tuman chiqindixonasiga olib borib joylashtiriladi.

Chiqindilarning umumiy miqdori 60,8844 t/yilni tashkil etadi.

Loyihada tabiatni muhofaza qilish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqilgan.

UMUMIY XULOSA

O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy qo'mitasi "Davlat ekologik ekspertizasi markazi" davlat muassasasi Jizzax viloyati filiali yuqoridagilarni inobatga olgan holda, "O'ZSUVTA'MINOT AKSIYADORLIK JAMIYATI SUV TA'MINOTI VA OQOVA SUV OBYEKTlARI QURILISHI BO'YICHA INJINIRING KOMPANIYASI UNITAR KORXONASI JIZZAX VILOYATI HUDUDIIY BOSHQARMASI" UNITAR KORXONAsi tomonidan taqdim etilgan, Jizzax viloyati, Forish tumani, "Uchma" MFY hududida aholini toza ichimlik suvi bilan ta'minlash tortish qurilishining "Atrof muhitga ta'sir to'g'risidagi bayonot" loyihasini, *yuqorida keltirib o'tilgan barcha chora-tadbirlarga o'z vaqtida rioya etish sharti bilan ma'qullaydi va ruyobga chiqarish mumkin deb hisoblaydi.*

Davlat ekologik ekspertizasining ijobiy xulosasi ruxsatnoma tarzida beriladigan boshqa rasmiy hujjatlar o'rnini bosmaydi.

Jizzax viloyat filiali
direktori:

Z. Aglamov

Ma'sul ekspert: NOSIROV SHERALI SHUKUROVICH